

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/437
KARAR NO : 2021/442
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : H.M.
Vekili : Av. Ü.H.
Davalı : Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
Vekili : Av. N.N.U.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, mülkiyeti müvekkiline ait ve müvekkilin babası M.M.'nin sevk ve idaresindeki, tespiti konu 2001 model Opel marka ve 06...728 plakalı otomobilin 30/09/2020 tarihinde saat 01.15'te Tuzluçayır Mamak istikametinde seyir halinde iken Natayolu Caddesi 294. sokakta müvekkilin hiçbir kusurunun bulunmadı ı maddi hasarlı trafik kazası meydana geldi ini; meydana gelen kazanın sebebinin trafik kazası tespit tutana nda "*Kazılıp gev ek çakıl malzeme ile doldurulan bölüm, i aret ve i aretleme yok*" ekinde oldu unu, meydana gelen kazanın olu masında sürücünün kusurunun bulunmadı mını, yol yapımı ve bakımından dolayı davalı idarenin kusur ve sorumlulu unun bulundu unu ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla, 50.000 TL maddi tazminatın ve 10.000 TL manevi tazminatın olay tarihi olan 30/09/2020 tarihinden itibaren i leyecek faiziyle birlikte davalı idareden tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/02/2021 tarihli ve E.2020/346, K.2021/25 sayılı kararı ile,** dava dilekçesinin yargı yolu (idari yargı) nedeniyle usulden reddine karar verilmi ve bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"Gereke:

Somut olayda davacı, kazanın meydana geldi i yolun yapım, bakım, onanın ve i aretlenmesinden sorumlu davalı idareye davasını yöneltmi tir.

Olayımızda, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmedi inin, hizmet kusuru veya ba ka nedenle idarenin sorumlulu u bulunup bulunmadı mının saptanması gerekmektedir.

darenin yürütmekle görevli oldu u bir hizmetin kurulu unda, düzenleni inde veya i leyi indeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya bo luk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü i lemesi, geç i lemesi veya hiç i lememe hallerinde gerçekte mekte ve idarenin tazmin yükümlülü ünün do masına yol açmaktadır.

2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-b maddesinde ise, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Bu a amada hizmet kusuruna ili kin yargı yolunun saptanması gerekmektedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 26/11/2019 gün, 2018/17-845 e. 2019/1215 k.sayılı ilamı; " kamu kurulu faaliyetleri alanı içerisine giren kamu hizmetlerini yerine getirirken sebebiyet verdikleri zararların tazmini için açılan davaların hizmet kusuruna dayanması nedeniyle. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü'nün 2.maddesi gere ince idari yargı yerinde görülüp sonuçlandırılması gerekir. Nitekim aynı ilkeler, HGK'nun 04/04/2007 tarihli ve 2007/4-141 e. 2007/188 k.. 05/03/2014 tarih ve 2013/4-415 e. 2014/199 k., 27/06/2018 tarihli ve 2017/4-1382 e.2018/152 k.sayılı kararları da benimsenmiştir. Kamu tüzeli ki ilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında olu an zararlar niteli i itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak açılan davadaki bir uyu mazlık idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekir.

(Benzer Ankara BAM 21 HD'nin 19/03/2020 günlü. 2020/383 e. 416 k.sayılı ilam. Yargıtay 17 HD'nin 12/11/2020 günlü, 2019/4555 e. 2020/6966" k.sayılı ilam ve 04/03/2020 günlü. 2019/5828 e. 2020/2513 k.sayılı ilamları vs..bu yöndedir)

Bu itibarla, davaya konu tazminat talebi, idarenin hizmet kusurundan kaynaklandı ndan, davalı Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı hakkındaki davanın yargı yolu (idari yargı) nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. dari Yargıda

4. Ankara 9. dare Mahkemesinin 22/04/2021 tarihli ve E.2021/699 sayılı kararı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1., 2., 10., 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne; ayrıca 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin, anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmeyerek iptal istemini oy birli iyle reddetti i 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verdikten sonra; uyu mazlın çözümünde adli yargının görevli oldu u gerekçesiyle, Mahkemelerinin görevsizli ine, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin yukarıda yer verilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde özel hukuk hükümleri çerçevesinde adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyu mazlık Mahkemesi Hukuk Bölümününün 01.03.2021 tarih ve E:2021/103 K:2021/128 sayılı kararı da aynı yöndedir."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

5. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; “Kapsam” ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

6. 2918 sayılı Kanun'un 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u ifade edilmi tir.

7. 2918 sayılı Kanun'un “Karayolu trafik güvenli i” ba lıklı 13.maddesinde de, karayolunun yapımı, bakımı, i letilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kurulu ların, karayolu yapısını, trafik güvenli ini sa layacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmi tir.

8. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

“ leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”

9. 2918 sayılı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

“Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”

B. Yargı Kararları

10. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı ın çözümü, haklı neden ve

kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuru yapıldı ı, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, karayolunda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle olu an zararların davalı idarece tazmin edilmesi istemiyle açılmı tır.

14. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, yukarıda belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

15. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı,

kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi

uyarınca, bahtarı Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere idari yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

16. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin incelediği kararın gözetildiğ inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışmaları usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğ i sonucuna varılmış tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 9. dade Mahkemesinin bahususunun kabulü ile Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/02/2021 tarihli ve E.2020/346, K.2021/25 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDU ĞUNA,

B. Ankara 9. dade Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/02/2021 tarihli ve E.2020/346, K.2021/25 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARAR OYU ve OY ÇOKLU OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması kararı uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 20/09/2021

ÜYE

Ahmet ARSLAN